

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda gerekçesi belirtilen konu hakkında, Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederiz.

2011 yılında Bakanlar Kurulu kararıyla ihalesiz olarak "Powertrans" adlı şirkete verilen Irak Kürt Bölgesel Yönetimi (IKBY) menşeli ham petrolün Türkiye üzerinden satın alınması, depolanması ve iç/dış pazarlara sevkiyatına ilişkin imtiyazın; Irak Merkezi Hükümeti'nin rızası dışında yürütülmesi nedeniyle, Milletlerarası Ticaret Odası (ICC) Tahkim Mahkemesi'nin 13 Şubat 2023 tarihli kararıyla Türkiye aleyhine hükmedilen ve faiziyle birlikte 3-3,5 milyar dolara ulaşması beklenen net 1.471.390.486,05 ABD doları tutarındaki tazminatın; Türkiye Cumhuriyeti'nin bu kararın kısmen iptali istemiyle Paris İstinaf Mahkemesi nezdinde açtığı davanın da 10 Mart 2026 tarihli kararla reddedilmesiyle iptal yollarının tükendiği ve tahkim kararının bağlayıcılığının tescil edildiği kamuoyuna yansımıştır."

Bu itibarla; Powertrans'ın gerçek ortaklık/hakimiyet yapısının, kamu zararının nihai boyutunun, sorumluluğu bulunan kamu görevlileri ile özel şahısların, Paris'teki iptal davasının ne şekilde yürütüldüğünün ve bu sürece dair kamuoyunda yer alan çeşitli iddiaların tüm yönleriyle araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması Komisyonu kurulmasını talep ediyoruz.

Hakan Şeref OLGUN
Afyonkarahisar Milletvekili

GEREKÇE ÖZETİ

Kamuoyuna yansıyan haber ve araştırmalara göre, bugün "Powertrans" olarak bilinen şirket yapısının temelleri 2010-2011 yıllarında atılmış; Singapur merkezli fon şirketleri ile Kuzey Irak kökenli bir şirkete dayanan ortaklık yapısı üzerinden önce Petrodrill/Petroquest, ardından 25 Mart 2011 tarihinde Powertrans Petrol Enerji A.Ş. adıyla Türkiye'de faaliyet göstermeye başladığı iddia edilmiştir. Basına yansıyan çeşitli iddialarda, şirket yönetiminin belirli holdinglerden transfer edilen isimlerden oluşturulduğu, şirket faaliyetlerinin ise geçmişte üst düzey kamu görevlerinde bulunmuş kişiler tarafından yönlendirildiği ileri sürülmektedir.

18 Temmuz 2011 tarihli Bakanlar Kurulu kararıyla ham petrol ve jet yakıtının Türkiye üzerinden kara ve demir yoluyla taşınmasına ilişkin yetkinin ihale yapılmaksızın Powertrans'a verildiği, böylece şirketin petrolün satın alınmasından piyasaya arzına kadar uzanan süreçte fiilen tek yetkili konuma getirildiği iddia edilmektedir. Bu imtiyazın hangi hukuki ve teknik gerekçelerle rekabete açık bir ihale yapılmaksızın verildiği ve karar sürecinde hangi kamu görevlilerinin rol aldığı ise kamuoyunda açıklığa kavuşmamıştır.

Irak-Türkiye Boru Hattı Anlaşmaları uyarınca Kerkük-Ceyhan hattından taşınan petrolün Irak Petrol Pazarlama Kurumu'nun (SOMO) onayı olmaksızın satılamayacağı düzenlenmiş olmasına rağmen, 21 Mayıs 2014 ile 30 Eylül 2018 tarihleri arasında IKBY petrolünün Irak Merkezi Hükümeti'nin onayı olmadan Ceyhan Limanı üzerinden sevk edildiği ve bu taşımacılık faaliyetinde Powertrans'ın görev aldığı yönünde iddialar bulunmaktadır.

Irak Merkezi Hükümeti bu gerekçeyle Türkiye aleyhine ICC Tahkim Mahkemesi'nde dava açmış; 13 Şubat 2023 tarihli nihai kararla Türkiye'nin uluslararası anlaşmaları ihlal ettiğine hükmedilmiştir. Karar doğrultusunda Türkiye'nin mahsuplaşmalar sonrasında net 1,471 milyar ABD doları tazminat ödemesine karar verilmiş, faiziyle birlikte bu yükümlülüğün 3-3,5 milyar dolara ulaşabileceği belirtilmiştir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın Paris İstinaf Mahkemesi'nde açtığı iptal davası ise 10 Mart 2026 tarihinde reddedilmiş; ayrıca Türkiye'nin yargılama giderleri ile Irak'a 200 bin avro ödemesine karar verilmiştir. Böylece tahkim kararının uluslararası hukuk bakımından kesinleştiği ve kamu maliyesi üzerindeki yükün fiilen kesin aşamaya geldiği ifade edilmektedir.

Buna karşın Powertrans'ın herhangi bir mali sorumluluk üstlenmediği, tazminat yükünün tamamen kamu bütçesine ve vergi mükelleflerine yansıtıldığı yönünde ciddi iddialar bulunmaktadır. Aynı dönemde IKBY petrolünün indirimli fiyatlarla alınıp satılması sonucu milyarlarca dolarlık kazanç elde edildiği, taşıma bedellerinin bir bölümünün BOTAŞ bağlantılı olduğu iddia edilen yurt dışındaki bir şirket üzerinden aktarıldığı ve şirketin

gerçek ortaklık yapısının offshore şirketler aracılığıyla gizlendiği yönündeki iddialar da kamuoyuna yansımıştır.

Bu nedenle; Powertrans'ın kuruluşundan bugüne ortaklık yapısının, hisse devirlerinin ve şirket ile kamu görevlileri arasındaki olası ilişkilerin araştırılması; 2011 tarihli Bakanlar Kurulu kararının alınış sürecinin incelenmesi; petrol ticareti ve taşımacılığında elde edilen gelirlerin, iskonto oranlarının ve finansal akışların tespit edilmesi; lojistik faaliyetlerin ulusal ve uluslararası hukuka uygunluğunun denetlenmesi; tahkim ve istinaf süreçlerinde kamu görevlilerinin sorumluluğunun araştırılması; kamu zararının sorumlulara rücu edilmesine yönelik hukuki yolların belirlenmesi; kamuoyundaki iddiaların somut belgelerle açıklığa kavuşturulması ve benzer uygulamaların tekrarını önleyecek yasal tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulması talep edilmektedir.

GEREKÇE

Kamuoyuna yansıyan haber ve araştırmalara göre, bugün “Powertrans” olarak bilinen şirket yapısının kökeni 2010-2011 yıllarına dayanmakta; Singapur merkezli Grand Fortune Ventures ve Lucky Ventures adlı fon şirketleri ile Kuzey Irak kökenli bir iş insanına ait Yüksek Enerji şirketinin ortaklığıyla önce Petrodrill/Petroquest adıyla, ardından 25 Mart 2011’de “Powertrans Petrol Enerji” adıyla Türkiye’de tescil edildiği iddia edilmektedir.

Basına yansıyan ve ele geçirildiği belirtilen yazışmalara dayandırılan haberlerde; şirketin üst düzey yönetim kadrolarının, ilgili holdingin önceki yönetiminden transfer edilen isimlerden oluşturulduğu, şirketin kurucu ortaklarından birinin CEO olarak görev yaptığı ve şirketin günlük işleyişine ilişkin rutin idari kararların dahi, ilgili holdingde daha önce üst düzey yöneticilik yapmış bir kamu görevlisinin onayına sunulduğu yönünde iddialara yer verilmiştir. Söz konusu haberler kamuoyunda geniş yankı uyandırmıştır.

Powertrans'a atfedilen bu bağlantılar, ilgili kişi ve kurumlarca zaman zaman yalanlanmış olmakla birlikte, konunun şeffaflıkla ve resmi kayıtlar üzerinden Meclis araştırmasıyla aydınlatılması kamu vicdanının bir talebidir.

18 Temmuz 2011 tarihli Bakanlar Kurulu kararıyla, ham petrol ve jet yakıtının Türkiye üzerinden kara veya demir yoluyla taşınması işi ihalesiz şekilde Powertrans'a verildiği; şirket, petrolün satın alınmasından piyasaya arzına kadarki tüm süreçte fiilen tek yetkili aktör konumuna getirildiği iddiaları mevcuttur.

Söz konusu imtiyazın hangi teknik ve hukuki gerekçelerle, rekabete açık bir ihale usulü izlenmeksizin tek bir şirkete verildiği; bu kararın alınmasında rol oynayan kamu görevlilerinin kimler olduğu kamuoyunca bilinmemektedir.

Irak ile Türkiye arasında 1973 yılında akdedilen Ham Petrol Boru Hattı Anlaşması ve bunu tamamlayan 1976 tarihli Protokol, 1985 tarihli Ek ile uyuşmazlık çözüm hükümlerini değiştiren 2010 tarihli Değişiklik'ten oluşan ve taraflarca “Irak-Türkiye Boru Hattı (ITP) Anlaşmaları” olarak adlandırılan sözleşmeler bütünü uyarınca, Kerkük'ten Ceyhan'a uzanan

boru hattından akan petrolün Irak Petrol Pazarlama Kurumu (SOMO) rızası dışında satışa konu edilemeyeceği hükme bağlanmıştır.

Buna karşın, 21 Mayıs 2014 - 30 Eylül 2018 tarihleri arasında IKBV'den alınan ham petrolün, Irak Merkezi Hükümeti'nin onayı alınmaksızın Ceyhan Limanı'na taşınıp yüklendiği ve Irak Devleti'nin belirlediği satış fiyatının altında iç/dış pazarlara sevk edildiği; bu sürecin fiili taşımacılığını Powertrans'ın üstlendiği iddiaları kamuoyuna yansımıştır.

Irak Merkezi Hükümeti bu durumu 29 Haziran 2014'te ICC Tahkim Mahkemesi'ne taşımış; Başkan David AR Williams KNZM KC ile hakemler Christopher Greenwood GBE CMG KC ve Peter Tomka'dan oluşan hakem heyeti, CCI No. 20273/AGF/ZF/AYZ/ELU sayılı davada, 13 Şubat 2023 tarihinde Paris'te verdiği nihai kararla Türkiye'nin ilgili anlaşmaları ihlal ettiğine hükmetmiştir.

Söz konusu 277 sayfalık nihai tahkim kararı uyarınca Türkiye, Irak'a karşılıklı alacaklar mahsup edildikten ve faize ilişkin uygun düzeltmeler saklı kalmak kaydıyla, net 1.471.390.486,05 ABD doları (yaklaşık 1,47 milyar dolar) tazminatı derhal ödemekle yükümlü kılınmıştır; faiziyle birlikte bu tutarın 3-3,5 milyar dolara ulaşabileceği basında yer almaktadır. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, bu karara karşı Paris İstinaf Mahkemesi Uluslararası Ticaret Dairesi 5. Bölüm 16. Daire nezdinde (Esas No. RG 23/08160 - Portalis 35L7-V-B7H-CHR7G) kısmi iptal davası açtığını kamuoyuna duyurmuş; ancak bu davanın akıbeti uzun süre şeffaf biçimde paylaşılmamıştır.

Kamuoyuna yansıyan bilgilere göre, Paris İstinaf Mahkemesi 10 Mart 2026 tarihli ve 20/202 sayılı (19 sayfa) kararıyla, Türkiye'nin ileri sürdüğü iptal gerekçelerinin hiçbirini geçerli bulmayarak davayı reddetmiş; ayrıca Türkiye Cumhuriyeti'nin yargılama giderlerini karşılamasına ve ilgili usul mevzuatının 700. maddesi uyarınca Irak Cumhuriyeti'ne 200.000 avro ödemesine hükmetmiştir.

Bu suretle, 13 Şubat 2023 tarihli tahkim kararının uluslararası hukuk nezdinde bağlayıcılık kazanarak kamu maliyesi üzerindeki yükümlülüğün fiilen kesin bir aşamaya geldiği; söz konusu sürecin ayrıca kararın uluslararası alanda icra edilmesine yönelik olarak Amerika Birleşik Devletleri Federal Mahkemesi nezdinde yürütülen '1:23-cv-60978' sayılı dava dosyasına da intikal ettiği kamuoyuna yansımıştır.

Buna karşılık, Powertrans'ın bizzat sorumlu tutulmadığı ve tazminat yükünün tümüyle kamu bütçesine, dolayısıyla vergi mükellefi vatandaşa yansıtıldığına dair ciddi iddialar mevcuttur. Aynı dönemde IKBY petrolünün piyasa fiyatının altında iskontolarla alınıp satılmasından kaynaklı milyarlarca dolarlık bir kâr marjının oluştuğu, taşıma bedellerinin bir kısmının BOTAŞ'a bağlı olduğu belirtilen ve Jersey Adası merkezli olduğu iddia edilen bir şirket üzerinden yurt dışına aktarıldığı yönünde ciddi iddialar kamuoyu gündemine gelmiştir. Bu paranın nereye, kimlere gittiği; Powertrans ve bağlantılı şirketlerin bu süreçten ne ölçüde kazanç sağladığı, kamu kayıtları üzerinden ortaya konulmalıdır.

Konuya ilişkin çok sayıda basın haberinde, Powertrans'ın gerçek hâkim ortaklarının offshore yapılar arkasına gizlendiği, şirketin yönetiminde ve kararlarında dönemin üst düzey siyasi/bürokratik çevreleriyle akrabalık veya iş ilişkisi bulunan isimlerin etkili olduğu iddia edilmektedir.

Söz konusu tahkim ve yargı süreci hakkında ilgili bakanlıklarca bugüne kadar şeffaf, doyurucu ve tutarlı bir resmi açıklama yapılmamış; bilhassa Paris İstinaf Mahkemesi'nde açılan iptal davasının 10 Mart 2026 tarihi itibarıyla reddedildiği hususu resmi makamlar tarafından kamuoyunun bilgisine sunulmamıştır.

Enerji Bakanlığı'nın konuya ilişkin açıklamalarının birbiriyle çelişmesi ve kararın gerekçesini netleştirmemesi, kamuoyunda haklı bir güvensizlik yaratmıştır. Milyarlarca dolarlık bir kamu zararının kesinleştiği bu süreçte; imtiyazı veren, uygulayan, denetleyen ve Paris'teki davayı yürüten kamu görevlilerinin sorumluluğunun, varsa ihmal veya kastının; şirket ortakları ile yöneticilerinin bu süreçten sağladığı kazancın; kesinleşen tazminatın nihai olarak sorumlu özel kişi/kurumlardan tahsili imkânının Meclis araştırması yoluyla ortaya konulması hem kamu vicdanının hem de milletin ödeyeceği bu ağır faturanın hesabının sorulması bakımından zorunludur.

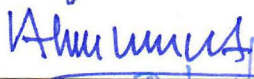
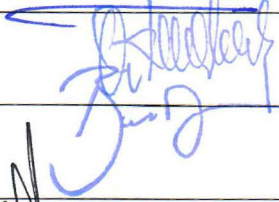
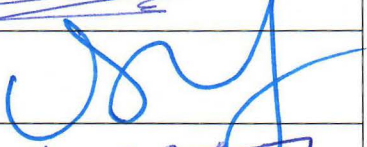
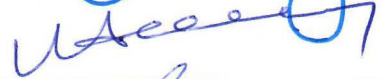
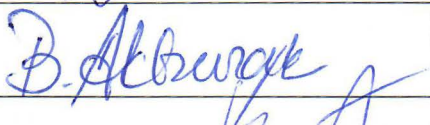
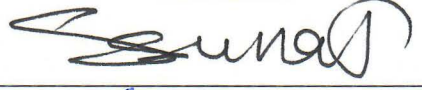
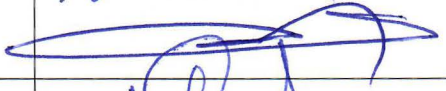
Bu çerçevede;

-Powertrans Petrol Enerji A.Ş.'nin kuruluşundan bugüne kadar süreçte yer almış yerli ve yabancı tüm ortaklık yapısının, ortakların kimliklerinin, hisse devirlerinin, arkalarındaki nihai gerçek faydalancıların (ultimate beneficial owner) ve şirket yönetiminde görev alan kişilerin birbirleriyle veya dönemin kamu görevlileriyle olan iş, organik ya da ticari bağlarının Ticaret Sicili, MASAK ve ilgili kamu kayıtları üzerinden tam ve eksiksiz tespiti,

- 18 Temmuz 2011 tarihli Bakanlar Kurulu kararının alınma sürecinin, bu kararda imzası/teklifi bulunan kamu görevlilerinin, kararın hukuki gerekçesinin ve bu stratejik imtiyazın ihalesiz olarak devredilmesinin ardındaki idari süreçlerin incelenmesi,
- 2011 yılındaki Bakanlar Kurulu kararından başlayarak petrol akışının durdurulduğu döneme kadar geçen ticari takvim boyunca, IKBY'den alınan ham petrolün yıllık miktarlarının, uygulanan iskonto oranlarının, satış bedellerinin ve bu işlemlerden elde edilen toplam kâr marjının resmi kayıtlarla belirlenmesi,
- Bahse konu ham petrolün Irak sınırından Ceyhan Limanı'na ve sonrasındaki iç/dış pazarlara nakliyesi sürecinde Powertrans bünyesinde veya alt yüklenici (taşeron) olarak fiili taşımacılığı, lojistiği ve saha güvenliğini üstlenen tüm gerçek ve tüzel kişilerin kimliklerinin ve bu taşımacılık süreçlerinin finansal boyutunun tespiti,
- Petrol sevkiyatının fiziki olarak hangi rotalar, boru hatları, tanker filoları veya gümrük kapıları kullanılarak gerçekleştirildiğinin; lojistik operasyonların uluslararası ve ulusal mevzuata, sınır güvenliği protokollerine ve Irak ile yapılan ikili anlaşmalara uygunluğunun denetlenmesi,
- BOTAŞ iştiraki olduğu iddia edilen ve Jersey Adası merkezli olduğu belirtilen şirkete aktarılan taşıma bedellerinin nihai kullanım yerinin, finansal akış rotalarının ve bu aktarımın ulusal/uluslararası mevzuata uygunluğunun incelenmesi,
- ICC Tahkim Mahkemesi'nin 13 Şubat 2023 tarihli kararına karşı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nca Paris İstinaf Mahkemesi nezdinde açılan kısmi iptal davasının hangi hukuki strateji ve bütçeyle (avukatlık/danışmanlık giderleri dahil) yürütüldüğünün; davanın 10 Mart 2026 tarihinde reddedilmesinde kamu görevlilerine atfedilebilecek ihmal, kusur veya usul hatası bulunup bulunmadığının araştırılması,
- İptal yollarının tükenmesiyle birlikte icra edilebilir aşamaya gelen ve faiziyle birlikte 3-3,5 milyar dolara ulaşması öngörülen net 1.471.390.486,05 ABD doları tutarındaki mali yükümlülüğün hangi ödeme takvimi çerçevesinde ve hangi bütçe kaleminden karşılanacağını tespit edilmesi; söz konusu devasa kamu zararının genel bütçeye yansıtılması yerine, süreçten haksız kazanç sağladığı iddia edilen ve bu hukuki ihlallere sebebiyet veren sorumlu özel hukuk tüzel kişileri ile kusuru bulunan ilgililere rücuen tahsil edilmesi için gerekli hukuki süreçlerin ve yol haritasının belirlenmesi,
- Sürece dair kamuoyunda ve uluslararası basında yer alan, resmî makamlarca tatmin edici şekilde doğrulanmamış veya yalanlanmamış çeşitli iddiaların, somut belge ve kayıtlarla sınanarak kamuoyuna şeffaf biçimde açıklanması,

- Benzer imtiyaz ve ihalesiz tahsis usullerinin gelecekte tekrarlanmaması, kamu kaynaklarının korunması ve şeffaflığın güvenceye alınması amacıyla ihale mevzuatında alınması gereken yasal ve idari önlemlerin tespiti.araştırma komisyonunca incelenmesi talep edilen hususlardır.

Yukarıda açıklanan gerekçelerle; kamu maliyesinin milyarlarca dolarlık bir zararla karşı karşıya kaldığı, söz konusu petrol ticareti imtiyazının ihalesiz ve idari şeffaflıktan uzak bir biçimde devredildiği, Paris İstinaf Mahkemesi nezdindeki iptal taleplerinin reddedilmesiyle birlikte tazminat yükümlülüğünün hukuken bağlayıcı ve icra edilebilir bir aşamaya geldiği; bu süreçte doğan devasa kamu zararının sorumlularının ve elde edilen ticari kazançların dağılımının bugüne kadar şeffaflıkla aydınlatılamadığı iddiaları ile Powertrans-IKBY petrol sevkiyatı sürecinin; Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması Komisyonu kurularak her yönüyle incelenmesi, kamu zararının boyutları ile idari ve hukuki sorumluların tespit edilerek kamuoyunun bilgisine sunulmasını arz ve talep ederiz.

İSİM SOYİSİM	BÖLGE	İMZA
Ayyüce Türkeş TAŞ	ADANA	
Turan YALDIR	AKSARAY	
Ahmet Eşref FAKIBABA	ANKARA	
Ömer KARAKAŞ	AYDIN	
Burak DALGIN	BALIKESİR	
Hasan TOKTAŞ	BURSA	
Yüksel Selçuk TÜRKOĞLU	BURSA	
Yasin ÖZTÜRK	DENİZLİ	
Mehmet AKALIN	EDİRNE	
Mehmet Mustafa GÜRBAN	GAZİANTEP	
Adnan Şefik ÇİRKİN	HATAY	
Burak AKBURAK	İSTANBUL	
S. Buğra KAVUNCU	İSTANBUL	
Hüsmen KIRKPINAR	İZMİR	
Şenol SUNAT	MANİSA	
Burhanettin KOCAMAZ	MERSİN	
Metin ERGUN	MUĞLA	
Selcan TAŞÇI	TEKİRDAĞ	
Yavuz AYDIN	TRABZON	
Lütfullah KAYALAR	YOZGAT	